

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Plānotās investīcijas reģionālās attīstības jomā 2021-2027

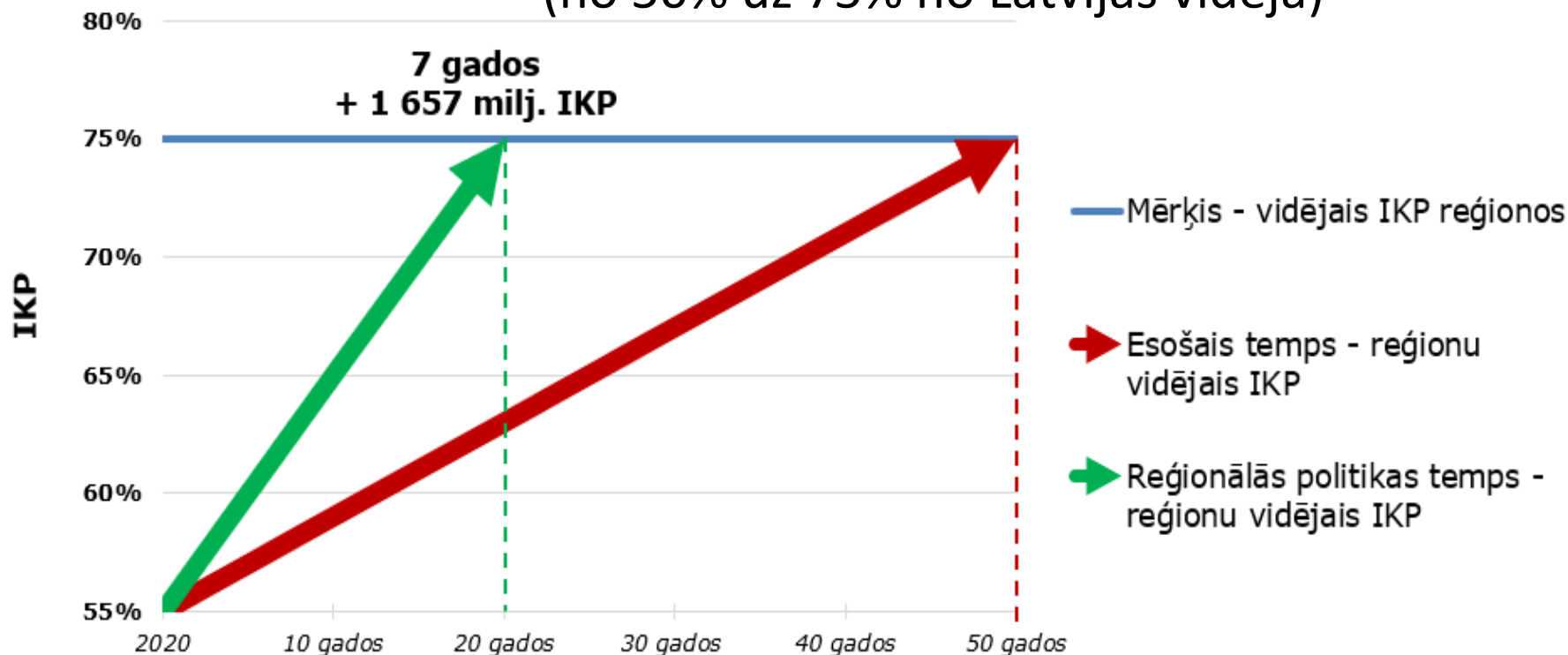

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālās politikas mērķis atbilstoši Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021-2027

Samazināt IKP uz vienu iedzīvotāju atšķirību starp reģioniem uz pusi 20 gadu laikā

(no 50% uz 75% no Latvijas vidējā)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

ES fondu ieguldījumi pašvaldībām 2021.-2027

Pašvaldība

Atbalsta pasākums

1. Uzņēmējdarbības attīstība reģionos un uzņēmumu produktivitāte

Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūra (sadarbībā ar citiem atbalsta instrumentiem MVU), ERAF finansējums - 133 110 000 EUR (PO5)

2. Pakalpojumu nodrošināšana atbilstoši demogrāfiskajiem izaicinājumiem un sasniedzamība

- Energoefektivitāte pašvaldībās un pielāgošanās klimata pārmaiņām (PO2), ERAF finansējums - 26 410 714 EUR
- Pirmsskolas izglītības un bērnu pieskatīšanas pakalpojuma pieejamība (PO4), ERAF un ESF finansējums - 38 454 000 EUR
- Viedas pašvaldības – pakalpojumu efektivitātes uzlabošana, ERAF finansējums - 15 529 500 EUR (PO5)
- Ilgtspējīga publiskās ārtelpas attīstība, ERAF finansējums - 23 664 000 EUR (PO5)

3. Pārvaldes efektivitāte

Pašvaldību un plānošanas reģionu kapacitātes palielināšana viedai attīstības plānošanai un īstenošanai, ERAF finansējums - 377 296 EUR (PO5)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūra reģionos

Intervences loģika – noņemt slogu no infrastruktūras:

- Atrisināt ierobežojumus, ko rada atšķirīgā tirgus vērtība
- Vairāk resursu uzņēmumu rīcībā, lai koncentrētu investīcijas produktu attīstībā

Rezultāts ilgtermiņā:

- **Mērķis** – piesaistīt privātās investīcijas un produktīvas darbavietas
- **Nodokļu ieņēmumi un pašvaldību pašpietiekamība būs** pieaugusi, samazinot nepieciešamību pēc ārēja atbalsta
- Risinājumi ar labvēlīgu ietekmi uz klimata pārmaiņām (pilotprojekti)

Pieeja:

- Pašvaldību sadarbība ar uzņēmējiem
- Papildinošs atbalsts produktivitātes celšanai uzņēmumos un cilvēkresursu piesaistei reģionos

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

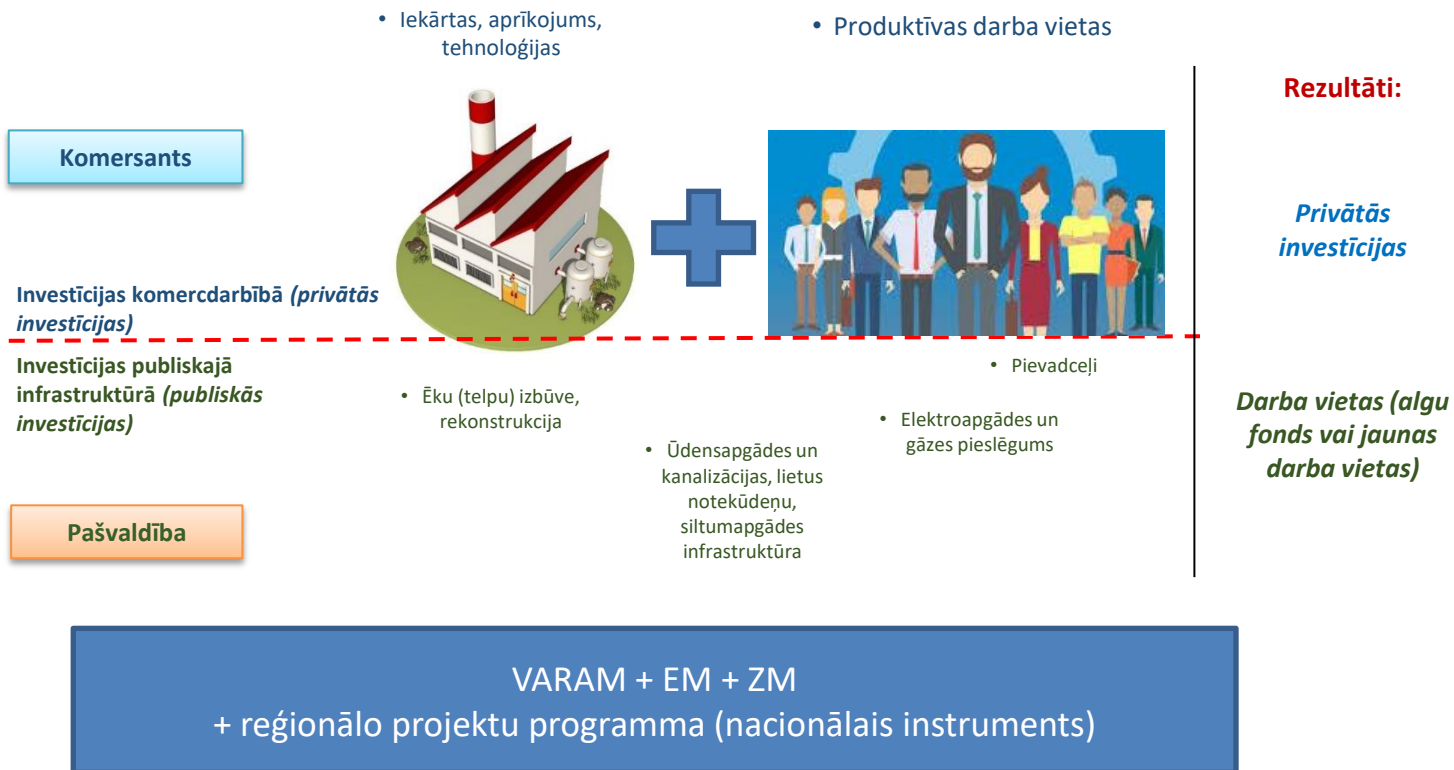
Uzņēmējdarbības veicināšana pašvaldībās ar ES fondu atbalstu (SAM 5.6.2 un SAM 3.3.1)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Instrumentu sinerģija – pievilcīgas teritorijas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Viedās pašvaldības

Aktivitātes mērķis: stimulēt pašvaldības īstenot viedus projektus jomās, kas saistītas ar pašvaldības funkciju īstenošanu un pašvaldības pakalpojumu nodrošināšanu

Viedo projektu ideju piemēri:

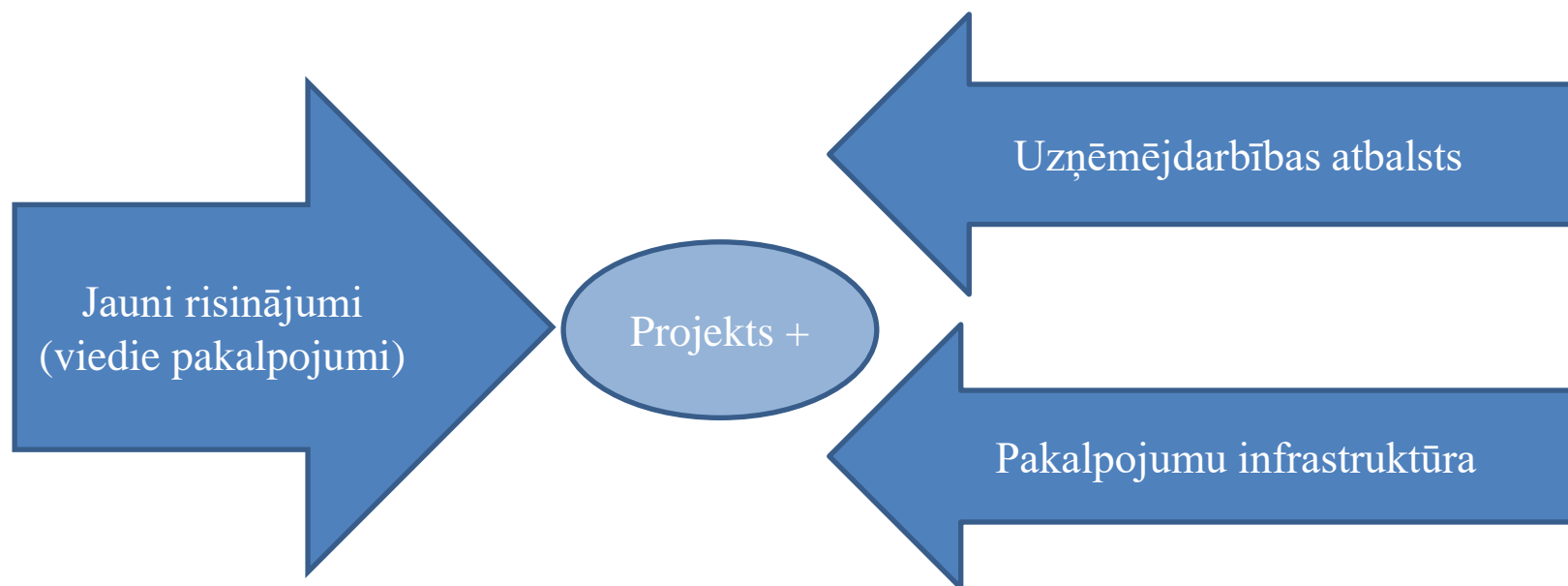
- Sociālie un veselības pakalpojumi - viedā pacientu uzraudzības sistēma
- Automatizētu procesu (IT risinājumu) ieviešana energoresursu samazināšanai
- Regulētas bezpilota lidaparātu gaisa telpas izveide

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālā mēroga plānošanas jautājums (1) ?

Papildinošie projekti - pašvaldības kā:

- **Patērētājs** – iepērk jaunus veidus pakalpojumu nodrošināšanai
- **Uzņēmējdarbības atbalstītājs** – sniedz atbalstu uzņēmējiem

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālā mēroga plānošanas jautājums (2) ?

MĒROGS - būtiski reģionālā mēroga ietekme !

- Reģionāla ietekme projektiem - reģionāla mēroga objekti, kas atrodas vai apkalpo vairāku pašvaldību teritorijas (piem., liela mēroga industriālās teritorijas)
  - ✓ Nodarbinātie uzņēmumā no vairākām pašvaldībām
- Vietējo atbalsta instrumentu koordinācija

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Publisko pakalpojumu efektivitāte

Intervences loģika:

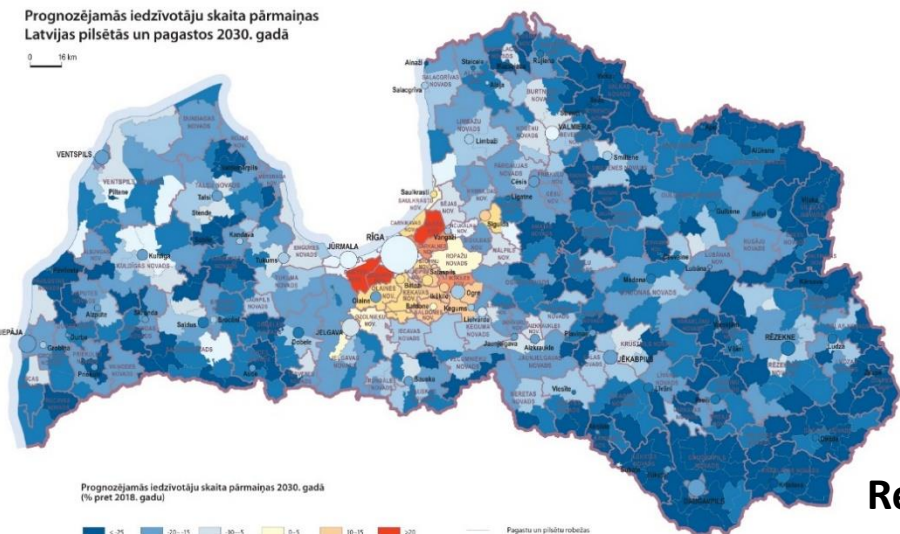
- Samazināt izmaksas pakalpojumu nodrošināšanai un uzturēšanai – energoefektivitāte, optimizācija
- Pakalpojumu sasniedzamība – mobilitātes risinājumi un ilgtspējīga publiskā ārtelpa
- Pakalpojumu pieejamība – pirmsskolas izglītības pieejamība
- Jauni risinājumi – viedi risinājumi publisko pakalpojumu uzlabošanai un efektivitātei

Rezultāti ilgtermiņā:

- Pakalpojumu nodrošināšanas un uzturēšanas izmaksas ir samazinājušās ar pozitīvu ietekmi uz pašvaldību budžetiem
- Risinājumi ar labvēlīgu ietekmi uz klimata pārmaiņām

Prognozējamās iedzīvotāju skaita pārmaiņas
Latvijas pilsētās un pagastos 2030. gadā

0 10 km

iedzīvotāju skaita izmaiņu prognoze uz
2030. gadu

Karte sastādīta "Karšu izstrādes un kartēšanas institūta" (KZI) datiem, ņemot vērā Eiropas Komisijas (EK) un Eiropas Savienības (ES) informāciju.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionu un pašvaldību kapacitātes celšana

Intervences loģika – atbalsts jaunajām administrācijām, nodrošinot efektīvu jauno instrumentu izmantošanu, tai skaitā:

- Uzlabota attīstības plānošanas dokumentu kvalitāte, sasaiste ar budžetu
- Sabiedrības līdzdalība teritorijas attīstības plānošanā un īstenošanā
- Plānošana balstīta uz aktuāliem datiem
- Labāka sadarbība ar uzņēmējiem
- Vieda pieeja, tai skaitā apziņa par ietekmi uz klimata pārmaiņām

Rezultāts ilgtermiņā – investīcijas, kas ir integrētas un balstītas uz teritoriju vajadzībām un to attīstības potenciālu, labvēlīga ietekme uz teritoriju ilgtspēju un līdzsvarotu attīstību

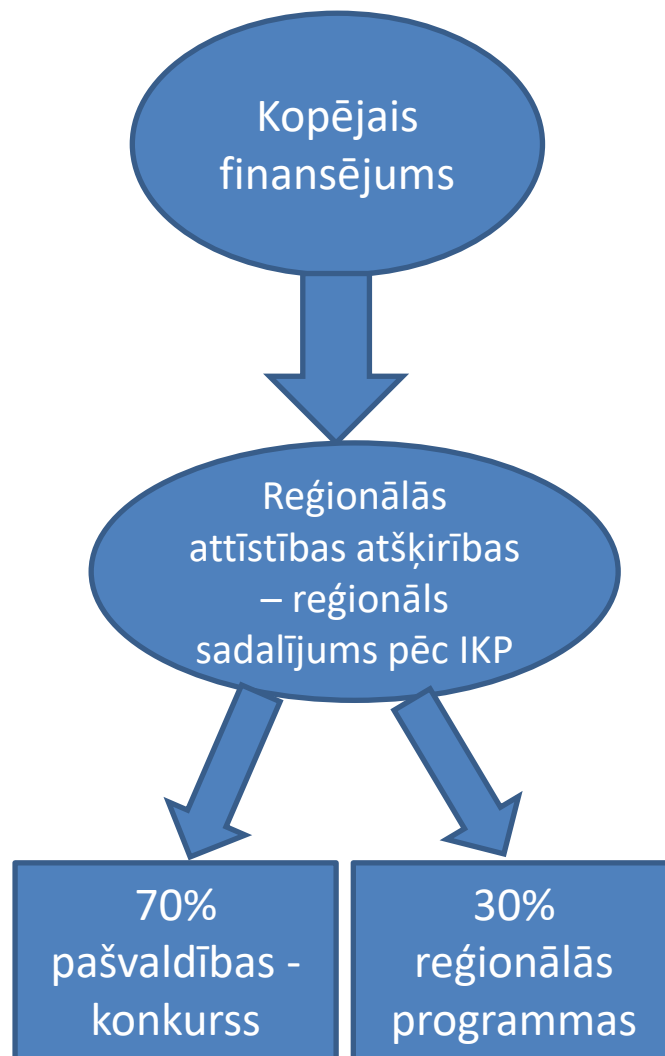

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Atbalsta modelis

Pieeja (ES fondi uzņēmējdarbībai + pakalpojumiem, izslēdzot atbalstu bērnodārziem, viedajām pašvaldībām un kapacitātei)

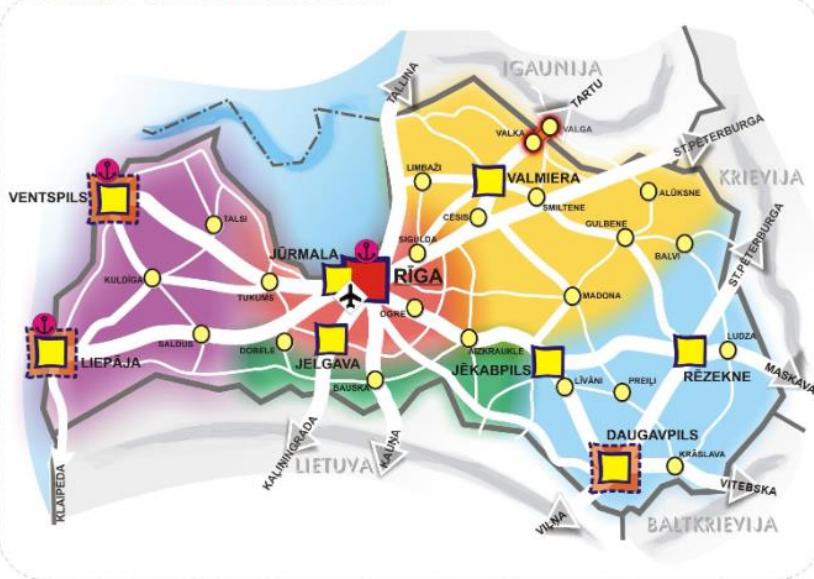
- **Reģionālās attīstības atšķirības** – IKP kritērijs un tematiskā koncentrācija mazāk attīstītajiem reģioniem
- **Konkurētspējīgākie projekti** – pašvaldībām reģionālā mēroga konkurss (70% finansējuma)
- **Mērķteritorijas** – finansējums reģionālā mēroga projektiem (30% finansējuma)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Attīstības centri un funkcionālie tīkli

Teritoriju attīstība

Integrētas teritoriju attīstības veids - citi teritoriālie rīki, ar ko atbalsta dalībvalsts izstrādātas iniciatīvas investīcijām (22.panta c) punkts)

- Reģionālais atbalsta modelis
- Tematiski: PO5 sinerģijā ar PO1-PO4
- Ieguldījumi reģionu un pašvaldību teritoriālajās stratēģijās
- ✓ *Starpniekinstitūcijas uzdevumi netiks deleģēti pašvaldībām*

Teritorijas:

- Funkcionālās pilsētu teritorijas (balstoties uz 9+21 attīstības centru)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pieeja funkcionālo teritoriju noteikšanai

Funkcionālā pilsētas teritorija ir nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centri atbilstoši stratēģijā “Latvija 2030” noteiktajam un to apkārtējās teritorijas (var būt arī vienas vai vairāku pašvaldību ietvaros), starp kurām ir ikdienas darba spēka migrācija vai kopīgs pakalpojumu tīkls

Definīcija balstās uz:

- a) **Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam noteiktajām mērķteritorijām – 30 lielāko Latvijas pilsētu tīklu**
- b) **OECD un ES kopīgo definīciju:**
  - Funkcionālā pilsētu teritorija sastāv no blīvi apdzīvotas pilsētas un tās apkārtējās teritorijas (svārstmigrācijas zonas), kuras darba tirgus ir lielā mērā integrēts ar pilsētu
  - **Svārstmigrācijas teritorija:** 15% no to nodarbinātajiem iedzīvotājiem strādā vienā pilsētā
- c) **Rīgas deklarāciju: Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē laikā tika atzīta mazo un vidējo pilsētu loma.** Balstoties uz ESPON TOWN pētījuma datiem, Eiropā 24,2% iedzīvotāju dzīvo maza un vidējā lieluma pilsētās ar iedzīvotāju skaitu no 5 000 līdz 50 000

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Teritorijas attīstības plānošanas dokumenta saturs

Saskaņā ar Kopējo nosacījumu regulas projekta 23.pantu:

(a) stratēģijā iekļautā
ģeogrāfiskā teritorija

(b) teritorijas attīstības
vajadzību un potenciāla analīze

(c) apraksts par integrētu
pieeju, kā risināt apzinātās
attīstības vajadzības un
potenciālu

(d) apraksts par partneru
iesaisti stratēģijas sagatavošanā
un īstenošanā

Tie var ietvert arī atbalstāmo
darbību sarakstu

Saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem:

Reģiona un pašvaldības attīstības programma sastāv
no:

- Pašreizējās situācijas analīze, tendences un prognozes
- Stratēģiskā daļa – vidēja termiņa prioritātes un rīcības (pasākumu kopums)
- Rīcības plāns un investīciju plāns – plānotās rīcības/projekti, īstenošanas termiņi, atbildīgie, finansējuma apjoms un avots, rezultāti
- Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība – rezultāta indikatori un pārskatīšanas biežums un saturs
- Principi: ilgtspēja, pēctecība, vienlīdzīgu iespēju princips, nepārtrauktība, atklātība, integrēta pieeja, daudzveidības princips, savstarpējās saskaņotības princips

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Plānošanas reģiona AP loma investīciju piesaistē

Saskaņā ar plānošanas reģiona AP plānots veikt:

- **projektu priekšatlasi atbilstoši reģiona specifikai**
- **funkcionālās teritorijas attīstības centriem**
- **investīciju koordināciju nacionālo interešu telpās:**
  - Latgales un Vidzemes PR – Austrumu pierobeža
  - Rīgas un Kurzemes PR – Baltijas jūras piekraste
  - Rīgas, Vidzemes un **Zemgales PR** – Rīgas metropoles areāls
- **pašvaldību investīciju vajadzību koordināciju:**
  - plānošanas reģioni veic pašvaldību AP saskaņošanu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Tematiskie uzsvāri attīstības programmas izstrādei – teritoriāli integrēti no funkcionalitātes

- **Ekonomikas attīstība**, t.sk. teritorijas sagatavošana uzņēmējdarbībai, tiešais atbalsts uzņēmējdarbības veicināšanai, eksporta un produktivitātes paaugstināšanai
- **Pakalpojumu efektivitāte:**
  - **Publisko pakalpojumu efektivitātes uzlabošana** - izglītība, sociālie pakalpojumi, veselība, mūžizglītība, kultūra, t.sk. pašvaldību ēku energoefektivitātes un AER izmantošanas pasākumi, vērtējot plānoto pakalpojumu tīklu
  - **Viedie risinājumi**
  - **Sasniedzamības nodrošināšana**, nodrošinot darba vietu un pakalpojumu sniedzamību reģionālā mērogā
- **Pašvaldību administrācijas kapacitātes celšana**
- **Līdzdalības budžeta ieviešana kopienu iniciatīvu atbalstam**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies!